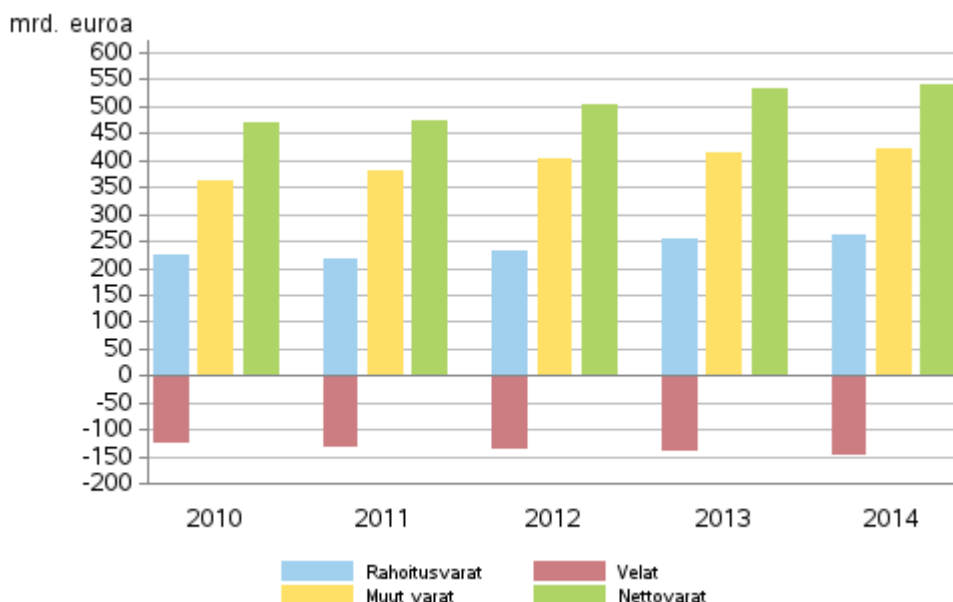

Rahoitustilinpito 2014

Kotitalouksien varallisuuden kasvu oli hallussapitovoittojen varassa vuonna 2014

Kotitalouksien rahoitusvarat olivat 262 miljardia ja muut varat 420 miljardia euroa vuoden 2014 lopussa. Rahoitusvarojen lisäys oli vuoden aikana 7 miljardia ja muiden varojen 5 miljardia euroa. Muista varoista merkittävimpiä ovat rakennukset ja maa. Myös kotitalouksien velat kasvoivat. Nousua kertyi 5 miljardia euroa tason noustessa 142 miljardiin euroon. Rahoitusvaroista ja veloista sekä muista varoista yhteenlaskettava kotitalouksien nettovarallisuus oli vuoden 2014 lopussa 540 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta syntyi 7 miljardia euroa. Suurin osa tästä syntyi rahoitusvarojen hallussapitovoitoista. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien rahoitusvarat ja velat, muut varat sekä nettovarot 2010–2014, mrd. euroa

Kotitalouksien sijoitukset rahoitusvaroihin laskussa

Kotitalouksien nettomääräiset rahoitusvarasijoitukset olivat vajaan miljardin euron verran negatiiviset. Vaikka myös velkaantuminen jatkoi lisääntymistään, osakekurssien suotuista kehitystä sekä muiden varojen

kasvu pitivät huolen siitä, että kotitalouksien kokonaisvarallisuus lisääntyi myös vuonna 2014. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että hallussapitovoittojen määrä puolittui edellisvuodesta. Kotitaloudet saivat hallussapitovoittoja 8 miljardin euron edestä vuonna 2014. Niitä kertyi erityisesti noteeratuista osakkeista ja rahasto-osuuksista.

Rahoitusvarallisuuden osalta eri sijoitusinstrumenttien välillä tapahtui siirtymiä. Käteistalletusten suosion kasvu jatkui määräaikaistalletusten kustannuksella myös viime vuonna. Vuonna 2014 samankaltaista siirtymää tapahtui myös noteeratuista osakkeista rahasto-osuuksiin.

Noteerattujen osakkeiden ja rahasto-osuuksien kasvusta huolimatta talletukset jatkavat edelleen kotitalouksien tärkeimpänä rahoitusvarana. Talletusten osuus kotitalouksien kaikista rahoitusvaroista oli vuoden lopussa 30 prosenttia.

Velkaantumisaste kasvussa

Kotitalouksien lainavelat olivat yli 132 miljardia euroa vuoden 2014 lopussa. Lainavelat kasvoivat vuoden 2014 aikana yhteensä 4,7 miljardilla eurolla. Tämä nosti kotitalouksien velkaantumisastetta 3,7 prosenttiyksiköllä 121,7 prosenttiin. Kotitalouksien velkaantumisaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat vuoden lopussa koko vuoden yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Sisällys

1. Hallussapitovoitot pitivät yllä kotitalouksien nettorahoitusvarojen kasvua vuonna 2014.....	4
1.1 Julkisyhteisöjen varallisuusasema säilyi ennallaan.....	5
1.2 Yritykset vähensivät velkarahoitusta.....	5
1.3 Kotimaisten sijoitusrahastojen kasvu jatkui.....	6
1.4 Ulkomainen omistusosuus suomalaisissa pörssiosakkeissa nousi 50 prosenttiin.....	6
1.5. Yksityisen sektorin velka väheni.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa.....	9
Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa.....	10
Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa.....	11
Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa.....	12
Liitetaulukko 10. Kokonaisvarallisuus sektoreittain 2014, mrd. EUR.....	12

Kuviot

Kuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa.....	4
Kuvio2. Yritysten noteerattujen osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut, mrd. euroa.....	5
Kuvio 3. Yksityisen sektorin sulauttamaton velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	6

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat.....	13
Liitekuvio 2. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos.....	13
Liitekuvio 3. Kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin.....	14
Liitekuvio 4. Yritysten noteerattujen osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut.....	14
Liitekuvio 5. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	15
Liitekuvio 6. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	15
Liitekuvio 7. Kotitalouksien rahoitusvarat ja velat, muut varat sekä nettovarot.....	16

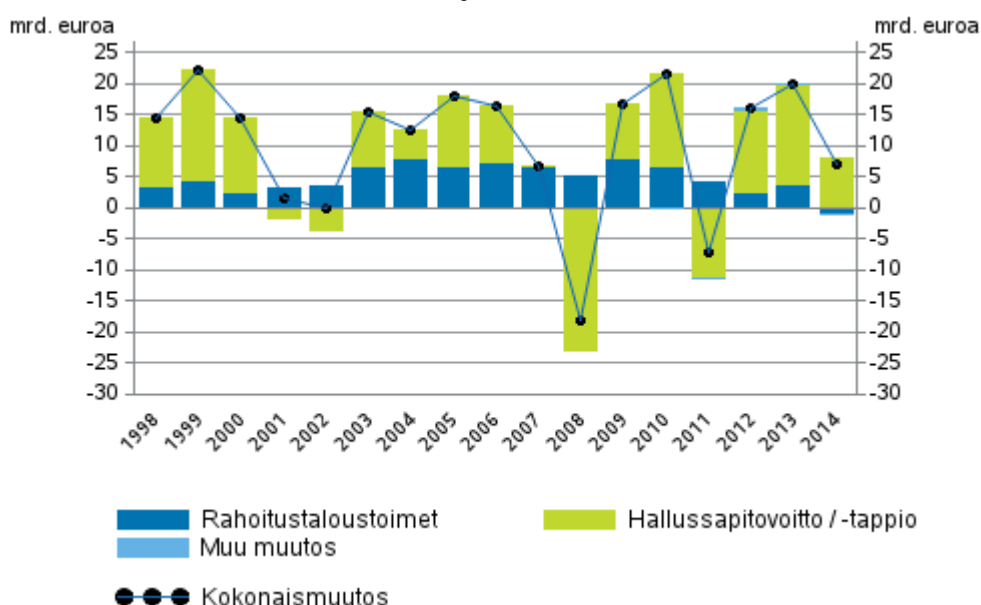
Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	17
--------------------------------------	----

1. Hallussapitovoitot pitivät yllä kotitalouksien nettorahoitusvarojen kasvua vuonna 2014

Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat 7 miljardia euroa vuonna 2014. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset rahoitusvaroihin olivat vajaan miljardin euron verran negatiiviset. Rahoitusvarojen kasvun taustalla olivat erityisesti osakekurssien nousun tuottamat hallussapitovoitot. Kaiken kaikkiaan kotitalouksien ansaitsemien hallussapitovoittojen määrä oli 8 miljardia euroa vuonna 2014. Tämä oli kuitenkin vain noin puolet vuoden 2013 tasosta, jolloin osakekurssien nousu oli vieläkin rivakampaa.

Tarkasteltaessa rahoitusvarojen ja velkojen kokonaiskehitystä pitivät hallussapitovoitot kotitalouksien nettorahoitusvarat edelleen kasvu-uralla. Kotitalouksien velanoton ollessa 5 miljardia euroa vuonna 2014 ylsivät nettorahoitusvarat kahden miljardin euron kasvuun saavuttaen liki 120 miljardin tason.

Kuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa

Vaikka kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset kokonaisuutena kaikkiin rahoitusvaroihin laskivat vuonna 2014, lisääntyivät sijoitukset joihinkin rahoitusinstrumentteihin. Talletusten osalta jo muutaman vuoden aikana nähty painopisteen siirtyminen määräaikaistalletuksista käteistalletuksiin jatkui edelleen. Kotitaloudet vetivät varojaan pois määräaikaistalletuksista vajaan neljän miljardin euron verran samalla kun niiden käteistalletukset lisääntyivät yli kolmella miljardilla.

Kotitaloudet vetivät varojaan pois myös noteeratuista osakkeista, mutta hankkivat puolestaan sijoitusrahasto-osuuksia edellisten vuosien malliin. Noteerattujen osakkeiden osalta nettomääräinen lasku oli noin kaksi miljardia euroa siinä missä sijoitusrahasto-osuuksiin investoitiin 1,3 miljardia euroa.

Kaikkiaan kotitalouksilla oli rahoitusvaroja 262 miljardia euroa vuoden 2014 lopussa. Näistä 79 miljardia oli talletuksia, 65 miljardia noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, 48 miljardia vakuutus- ja eläkesaamisia, 29 miljardia pörssiosakkeita ja liki 19 miljardia rahasto-osuuksia. Muita rahoitusvaroja kotitalouksilla oli 21 miljardin euron arvosta. Kotitalouksien asunto-osakkeita ei tilastoida rahoitustilinpudossa kotitalouksien rahoitusvaroiksi.

Kotitalouksien velkojen kasvu jatkui, nyt jonkin verran edellisvuotta nopeammin. Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät vuoden 2014 aikana 4,7 miljardilla eurolla nousten vuoden lopussa yli 132 miljardin. Velkaantumisaste eli lainavelkojen suhde käytettävissä olevaan tuloon nousi 3,7 prosenttiyksiköllä 121,7 prosenttiin. Hallussapitovoittojen ansiosta kotitalouksien rahoitusvarat lisääntyivät velkoja enemmän. Näin kotitalouksien nettorahoitusvarat nousivat kahdella miljardilla liki 120 miljardiin euroon.

1.1 Julkisyhteisöjen varallisuusasema säilyi ennallaan

Julkisyhteisöjen varallisuusasema säilyi suurin piirtein edellisen vuoden tasolla kasvaen reilun miljardin euron verran vuonna 2014. Näin siitäkin huolimatta että valtion nettorahoitusvarat heikkenivät 10 miljardia euroa. Vuoden lopussa julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat olivat 111 miljardia euroa. Kaikkien julkisyhteisöjen varallisuusaseman säilyminen selittyy sosiaaliturvarahastoihin kuuluvien työeläkelaitosten nettorahoitusvarojen 12 miljardin kasvulla. Paikallishallinnon nettorahoitusvarojen hupeneminen puolestaan hidastui, laskua kertyi enää 0,2 miljardia.

Valtion vuonna 2008 alkanut varallisuusaseman heikkeneminen jyrkentyi. Valtionhallinnon nettorahoitusvarat vähenivät vuoden 2014 aikana 10 miljardia päätyen -59 miljardiin euroon. Vauhti ylitti jopa vuoden 2012 tason, jolloin nettorahoitusvarat vähenivät liki 8 miljardia. Nettorahoitusvarojenvähennyksen tärkein syy oli se, että valtio hankki varoja joukkovelkakirjalainoja liikkeelle laskemalla.

Työeläkelaitosten nettorahoitusvarat nousivat vuoden 2014 aikana 158 miljardista 170 miljardiin euroon. Kasvun taustalla olivat merkittävät hallussapitovoitot. Työeläkelaitosten omistamien noteerattujen osakkeiden ja rahasto-osuuksien markkina-arvon nousu yli 10 miljardilla vastasi pääosasta sektorin nettorahoitusvarojen noususta.

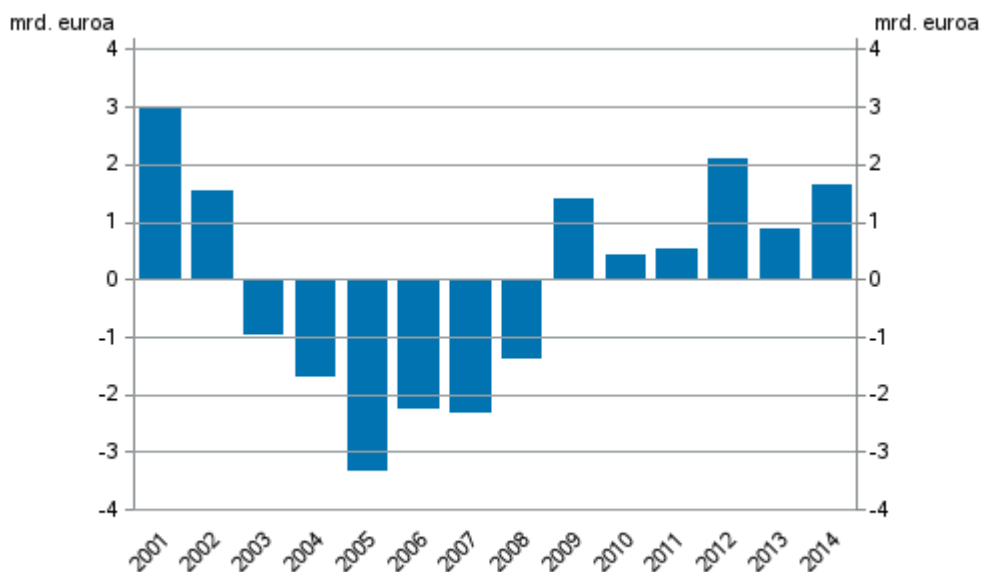
Työeläkelaitosten nettomääräiset sijoitukset rahoitusomaisuuteen vähentyivät edellisvuoden yli 6 miljardista nollassa. Vuonna 2014 työeläkelaitosten rahoitusomaisuussijoitukset painottuivat noteeraamattomiin osakkeisiin ja rahasto-osuuksiin samalla kun mm. velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden nettotransaktiot painuivat negatiivisiksi.

1.2 Yritykset vähensivät velkarahoitusta

Yritysten velkarahoitus väheni vuoden 2014 aikana. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä. Yritysten velkarahoitus väheni vuoden aikana 216 miljardista 205 miljardiin euroon. Yritykset vähensivät sekä lainavelkojaan että velkapaperimuotoista rahoitustaan.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankkiminen osakemarkkinoilta kaksinkertaistui edellisvuodesta. Vuonna 2014 pörssinoteeratut yritykset laskivat nettomääräisesti liikkeelle 1,6 miljardin euron edestä uusia osakkeita. Aiempina vuosina esiintyvät negatiiviset luvut liittyvät omien osakkeiden ostoihin.

Kuvio2. Yritysten noteerattujen osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut, mrd. euroa

1.3 Kotimaisten sijoitusrahastojen kasvu jatkui

Kotimaiset sijoitusrahastot kasvoivat kaikkiaan 10 miljardilla eurolla vuonna 2014. Kasvusta puolet syntyi nettomääräisten sijoitusten kautta toisen puolen rakentuessa rahastojen hallussapitovoitoista. Sijoitusrahastoihin sijoittivat vuoden aikana erityisesti rahoitus- ja vakuutuslaitokset sekä kotitaloudet.

1.4 Ulkomainen omistusosuus suomalaisissa pörssiosakkeissa nousi 50 prosenttiin

Ulkomaiden nettomääräiset sijoitukset Suomeen olivat 16 miljardia euroa. Ulkomaiset sijoittajat lisäsivät viime vuonna omistuksiaan Suomessa erityisesti velkapapereissa ja noteeratuissa osakkeissa. Myös lainojen osuus ulkomaisista sijoituksista oli merkittävä.

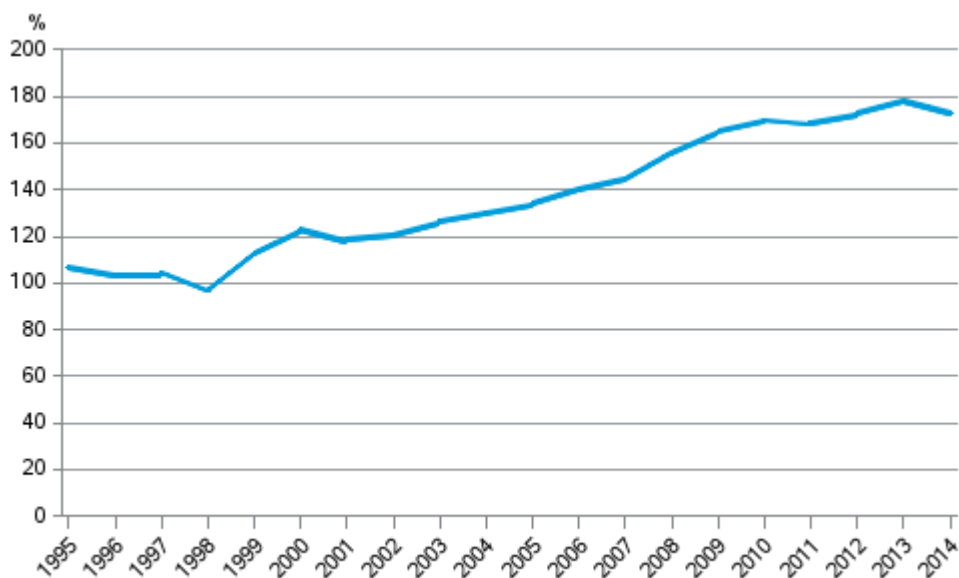
Ulkomaisen pörssiomistuksen arvo suomalaisista noteeratuista osakkeista oli vuoden lopussa 79 miljardia euroa. Ulkomaisen omistuksen osuus kotimaisten pörssiosakkeiden arvosta nousi kolmella prosenttiyksiköllä 50 prosenttiin.

Ulkomaisista sijoitusinstrumenteista erityisesti joukkovelkakirjalainat ja osakkeet olivat suomalaisten suosiossa vuonna 2014. Suomalaisilla yksiköillä oli hallussaan vuoden lopussa 61 miljardin arvosta ulkomaisia noteerattuja osakkeita ja 79 miljardin arvosta kotimaisia noteerattuja osakkeita. Ulkomaisia rahasto-osuuksia suomalaiset omistivat 85 miljardin edestä siinä missä kotimaisten rahasto-osuuksien taso oli 72 miljardia euroa. Suomalaisten omistamien ulkomaisen rahasto-osuuksien yli 12 miljardin euron kasvu syntyi pääosin hallussapitovoittojen avulla, sillä itse nettomääräiset sijoitukset ulkomaisiin rahastoihin jäivät noin miljardiin euroon.

1.5. Yksityisen sektorin velka väheni

Yksityisen sektorin velka laski viime vuoden aikana 6 miljardilla eurolla. Samalla velan suhde bruttokansantuotteeseen aleni 5 prosenttiyksikköä miltei vuoden 2012 tasolle 172,9 prosenttiin. Yksityisen sektorin velkaan luetaan yritysten, kotitalouksien ja kotitalouksia palvelevien voittoja tavoittelemattomien yhteisöiden lainavelat ja velkapaperimuotoiset velat.

Kuvio 3. Yksityisen sektorin sulauttamaton velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AF0 Vaateet yhteensä	181 232	197 513	204 187	186 063	202 922	224 548	217 309	233 315	254 439	261 562
AF21 Käteisraha	2 509	2 255	2 704	2 978	3 468	3 938	4 735	5 239	5 469	6 069
AF22 Käteistalletukset	33 316	32 870	32 573	32 275	38 813	40 327	41 706	46 183	49 793	53 071
AF29 Muut talletukset	21 799	23 321	30 348	38 325	32 514	35 145	38 538	34 019	30 018	26 281
AF3 Rahamarkkinainstrumentit ja joukkovelkakirjalainat	2 849	4 354	4 147	3 603	4 288	5 293	4 941	5 633	7 151	8 865
AF4 Lainat	655	672	0	0	0	0	0	0	0	0
AF511 Noteeratut osakkeet	22 750	27 133	27 234	14 771	23 014	30 024	21 906	25 101	29 389	29 194
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	29 730	31 790	29 733	28 216	32 143	33 801	33 912	40 121	50 028	51 429
AF519 Muut osuudet	9 963	9 983	10 188	10 627	10 647	12 636	12 127	11 525	13 159	13 883
AF52 Rahasto-osuudet	13 233	18 009	18 217	9 115	12 779	15 463	12 541	14 912	16 424	18 786
AF6 Vakuutus-, eläke- ja standarditakausvastuut	40 030	42 564	44 118	41 179	39 749	42 500	41 311	44 609	46 777	47 934
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	264	277	142	30	36	31	18	1	0	0
AF8 Muut saamiset ja velat	4 134	4 285	4 783	4 944	5 471	5 390	5 574	5 972	6 231	6 050

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Velat yhteensä	79 862	91 685	101 245	109 666	113 733	120 633	127 160	133 709	136 757	141 785
Lainavelat	74 527	84 008	93 210	100 057	105 399	112 021	118 264	124 520	127 758	132 421
Muut velat	5 335	7 677	8 035	9 609	8 334	8 612	8 896	9 189	8 999	9 364

Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AF0 Vaateet yhteensä	6 538	6 954	6 510	4 978	7 686	6 331	4 197	2 258	3 359	-892
AF21 Käteisraha	787	-254	449	274	490	470	797	504	230	600
AF22 Käteistalletukset	2 271	-445	-296	-298	6 542	2 305	1 401	4 402	3 511	3 192
AF29 Muut talletukset	1 146	1 522	7 027	7 977	-5 811	1 912	3 391	-4 505	-3 998	-3 726
AF31 Rahamarkkinainstrumentit	-7	28	202	-203	21	16	-13	-7	0	-20
AF32 Joukkovelkakirjalainat	385	1 481	-228	919	878	293	-273	586	980	339
AF4 Lainat	29	18	-672	0	0	0	0	0	0	0
AF511 Noteeratut osakkeet	-311	10	-1 071	450	2 275	692	615	912	182	-2 062
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	-2 016	-701	-1 042	-1 277	-1 047	-1 482	-933	-1 960	-664	-506
AF519 Muut osuudet	129	128	57	78	41	60	0	16	51	0
AF52 Rahasto-osuudet	2 610	3 675	528	-4 058	2 263	206	-1 460	911	1 188	1 249
AF6 Vakuutus-, eläke- ja standarditakausvastuut	2 257	1 337	1 061	949	1 508	1 940	560	1 001	1 620	194

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8 Muut saamiset ja velat	-742	155	495	167	526	-81	112	398	259	-152

Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Velat yhteensä	11 001	11 848	9 714	8 417	4 264	6 540	6 559	6 648	3 198	4 827
Lainavelat	10 365	9 507	9 352	6 844	5 541	6 262	6 275	6 355	3 388	4 464
Muut velat	633	2 344	358	1 573	-1 277	278	284	293	-190	363

Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AF0 Vaatteet yhteensä	224 824	245 359	272 826	296 831	282 587	313 518	319 870	328 017	327 741	327 066
AF2 Käteisraha ja talletukset	16 079	17 546	21 897	24 713	24 029	26 213	25 466	27 949	28 374	31 279
AF31 Rahamarkkinainstrumentit	3 435	3 074	2 603	2 859	3 985	2 473	1 457	617	785	1 828
AF32 Joukkovelkakirjalainat	2 586	1 218	637	756	755	2 205	1 731	2 745	3 285	2 775
AF4 Lainat	67 131	67 598	75 126	84 600	72 793	78 085	81 416	87 499	93 705	78 330
AF511 Noteeratut osakkeet	9 065	9 760	9 598	5 732	9 604	10 725	8 231	8 913	9 714	10 583
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	70 975	80 849	90 105	104 198	104 898	120 790	119 706	125 232	116 295	121 619
AF519 Muut osuudet	560	848	820	832	907	1 919	1 230	954	2 073	2 376
AF52 Rahasto-osuudet	5 612	7 062	6 997	3 422	3 924	4 609	4 006	4 206	4 840	5 844
AF6 Vakuutus-, eläke- ja standarditakausvastuut	2 474	2 632	2 765	2 818	2 787	2 829	3 019	3 093	3 006	3 462
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	2 142	2 527	3 777	6 341	4 142	3 858	5 819	5 931	2 418	6 006
AF8 Muut saamiset ja velat	44 765	52 245	58 501	60 560	54 763	59 812	67 789	60 878	63 246	62 964

Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AF0 Vaateet yhteensä	443 455	492 895	562 576	468 440	474 374	527 330	491 939	506 027	551 891	558 522
AF31 Rahamarkkinainstrumentit	6 315	5 925	6 673	5 107	6 298	4 307	5 424	5 217	4 824	4 403
AF32 Joukkovelkakirjalainat	15 186	17 264	17 494	10 810	16 093	23 532	22 937	27 814	31 888	28 716
AF4 Lainat	110 611	120 653	138 142	171 373	155 327	160 504	168 033	169 573	178 834	171 760
AF511 Noteeratut osakkeet	160 025	183 973	224 270	98 442	118 507	142 260	94 879	102 518	127 628	135 879
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	92 198	100 043	106 689	107 037	109 801	125 203	126 983	131 747	137 611	145 641
AF519 Muut osuudet	16 860	16 872	16 516	17 109	15 873	16 167	13 574	13 868	16 087	13 619
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	2 931	3 567	3 742	5 837	4 381	4 121	6 362	5 114	2 412	4 373
AF8 Muut saamiset ja velat	39 329	44 598	49 050	52 725	48 094	51 236	53 747	50 176	52 607	54 131
Nettorahoitusvarat	-218 631	-247 536	-289 750	-171 609	-191 787	-213 811	-172 068	-178 009	-224 149	-231 455

Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa

Sektorit	Vuosi									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
S111 Yritykset pl. asuntoyhteisöt	-218 631	-247 536	-289 750	-171 609	-191 787	-213 811	-172 068	-178 009	-224 149	-231 455
S112 Asuntoyhteisöt	-11 264	-11 431	-11 360	-11 605	-12 937	-13 757	-14 111	-14 068	-13 925	-13 827
S121 Keskuspankki	2 792	5 071	4 950	5 393	5 933	8 567	6 971	10 213	5 909	7 561
S1221 Talletuspankit	1 646	1 101	1 751	827	-59 313	10 458	7 023	1 394	3 339	3 766
S1222+S1223 Muut luottolaitokset ja muut rahalaitokset	-856	-524	-563	590	-428	-6 786	-1 047	191	460	860
S123 Rahamarkkinarahastot	-32	-33	38	433	186	180	135	56	0	-39
S124 Yhteissijoitusyritykset pl. rahamarkkinarahastot	-239	-434	-882	-970	-1 415	-556	147	-221	-299	-248
S125+S126+S127 Muut rahoituksen välittäjät, rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset ja konserninsisäiset rahoitusyksiköt ja rahanlainaajat	-4 065	-4 110	163	-7 643	-13 248	-5 242	-8 602	-7 357	-10 519	-9 756
S128 Vakuutuslaitokset	-277	821	-824	-1 918	2 219	3 117	3 207	4 282	3 663	2 806
S129 Vapaaehtoiset eläkerahastot	-963	-909	-687	-919	-725	508	257	-165	-682	4
S1311 Valtionhallinto	-11 843	-3 114	2 736	-10 894	-15 101	-22 862	-40 216	-47 845	-49 044	-59 150
S1313 Paikallishallinto	3 278	3 649	3 331	2 358	887	981	1 038	-1 422	-2 488	-2 665
S13141 Työeläkelaitokset	98 980	112 154	121 621	103 194	120 840	135 901	133 815	147 172	158 303	170 361
S13149 Muut sosiaaliturvarahastot	1 672	2 134	2 432	2 135	1 350	1 532	1 389	2 593	2 763	2 342
S14 Kotitaloudet	101 370	105 828	102 942	76 397	89 189	103 915	90 149	99 606	117 682	119 777
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	12 498	14 034	13 097	9 306	12 591	14 685	11 841	12 483	16 427	16 632
S2 Ulkomaat	25 934	23 299	51 005	4 925	61 760	-16 828	-19 929	-28 902	-7 439	-6 968

Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa

Sektori/Vuosi		Velkojen nettohankinta	Rahoitusvarojen nettohankinta	Rahoitustaloustoimet netto
S11 Yritykset	2011	9 644	7 564	-2 080
	2012	6 443	1 050	-5 392
	2013	9 730	-419	-10 149
	2014	-1 776	6 450	8 226
S121+S122+S123 Rahalaitokset	2011	134 699	130 606	-4 092
	2012	17 546	21 800	4 254
	2013	-72 917	-70 887	2 030
	2014	10 963	8 338	-2 625
S124 Yhteissijoitusyritykset pl. rahamarkkinarahastot	2011	-1 945	-1 882	63
	2012	6 462	8 637	2 175
	2013	5 003	6 030	1 027
	2014	5 119	5 784	665
S125+S126+S127 Muut rahoituksen välittäjät, rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset ja konserninsisäiset rahoitusyksiköt ja rahanlainajat	2011	1 214	1 449	235
	2012	1 192	1 949	757
	2013	2 802	2 330	-472
	2014	4 432	8 873	4 441
S13 Julkisyhteisöt	2011	7 939	5 625	-2 314
	2012	10 442	6 209	-4 233
	2013	9 633	5 244	-4 388
	2014	5 667	-1 832	-7 500
S14 Kotitaloudet	2011	6 559	4 197	-2 361
	2012	6 648	2 258	-4 389
	2013	3 198	3 359	161
	2014	4 827	-892	-5 719
S2 Ulkomaat	2011	53 398	64 537	11 139
	2012	24 886	30 931	6 044
	2013	-21 916	-8 889	13 027
	2014	11 737	16 077	4 340

Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa

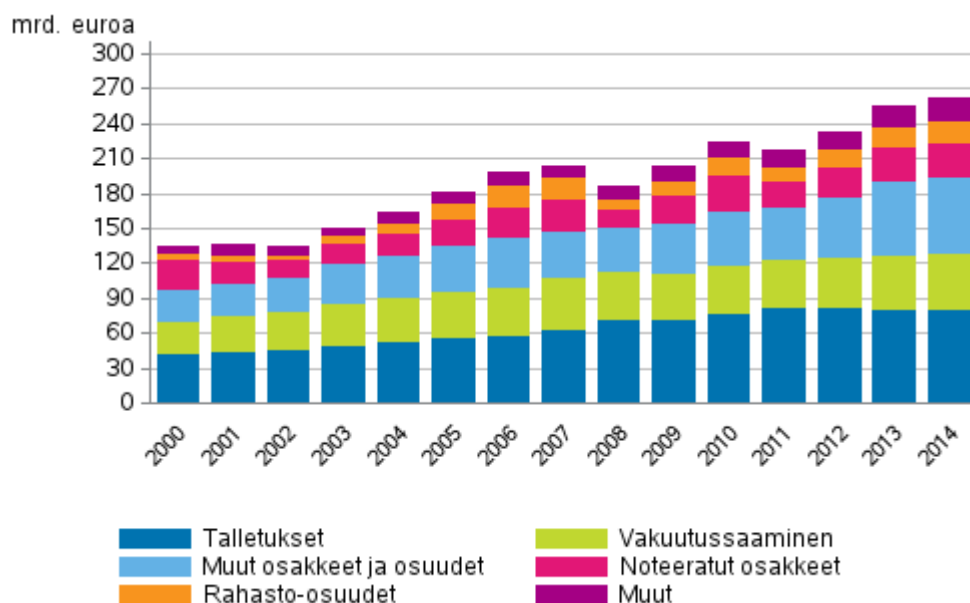
Sektori/Instrumentti		Vuosi									
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
S11 Yritykset	Rahoitustaloustoimet netto	681	-232	1 382	-8 121	-5 839	6 962	-2 080	-5 392	-10 149	8 226
	Nettoluotonanto	6 042	7 139	4 779	1 204	7 924	9 772	3 330	4 264	4 352	5 402
	Tilastollinen ero	5 361	7 371	3 397	9 325	13 763	2 809	5 410	9 656	14 501	-2 824
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	Rahoitustaloustoimet netto	908	2 718	-1 564	-1 414	-830	223	-4 319	8 574	1 435	733
	Nettoluotonanto	266	189	92	1 768	849	-133	234	1 019	74	275
	Tilastollinen ero	-642	-2 529	1 656	3 182	1 679	-356	4 553	-7 555	-1 361	-458
S13 Julkisyhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	3 429	6 671	9 374	8 074	-4 755	-5 528	-2 314	-4 233	-4 388	-7 500
	Nettoluotonanto	4 260	6 781	9 570	8 090	-4 583	-4 904	-1 999	-4 240	-5 145	-6 832
	Tilastollinen ero	830	110	196	15	172	624	315	-6	-756	668
S14 Kotitaloudet	Rahoitustaloustoimet netto	-4 462	-4 894	-3 203	-3 439	3 422	-208	-2 361	-4 389	161	-5 719
	Nettoluotonanto	-4 811	-6 317	-6 459	-5 608	30	-1 375	-3 589	-4 557	-2 727	-3 531
	Tilastollinen ero	-348	-1 423	-3 255	-2 169	-3 392	-1 166	-1 227	-167	-2 888	2 188
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	692	-210	-836	1 078	438	-142	-63	-604	-85	-80
	Nettoluotonanto	-23	-62	-159	-43	-461	-478	-650	-40	-459	-467
	Tilastollinen ero	-715	148	677	-1 121	-899	-335	-586	564	-374	-387
S2 Ulkomaat	Rahoitustaloustoimet netto	-1 248	-4 053	-5 152	3 821	7 565	-1 305	11 139	6 044	13 027	4 340
	Nettoluotonanto	-5 463	-7 034	-7 794	-5 470	-3 850	-2 882	2 674	3 554	3 399	4 289
	Tilastollinen ero	-4 214	-2 980	-2 641	-9 291	-11 415	-1 576	-8 465	-2 490	-9 628	-51

Liitetaulukko 10. Kokonaisvarallisuus sektoreittain 2014, mrd. EUR

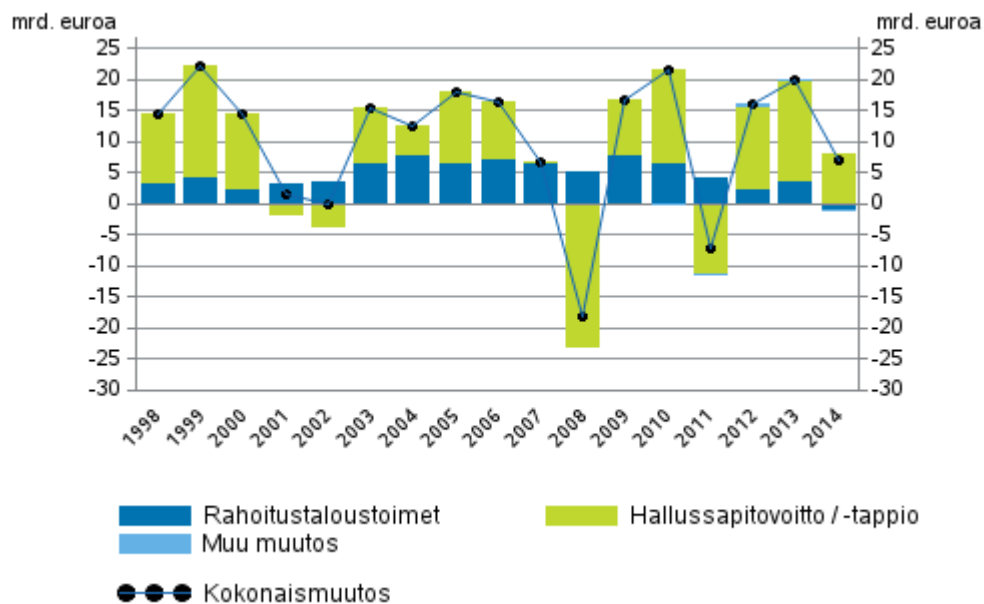
Sektori	Varat							
	Asuinrakennukset, muut rakennukset ja rakennelmat	Koneet, laitteet ja asejärjestelmät	Muut kiinteät varat	Varastot ja arvoesineet	Maa	Rahoitusvarat	Velat	Nettovarat
S1 Koko kansantalous	540	79	38	85	193	1 702	1 695	943
S11 Yritykset	172	61	28	41	39	329	574	95
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0	0	1	.	0	827	822	7
S13 Julkisyhteisöt	97	12	9	2	35	265	154	267
S14 Kotitaloudet	259	4	0	42	115	262	142	540
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	12	1	0	0	4	19	2	34

Liitekuviot

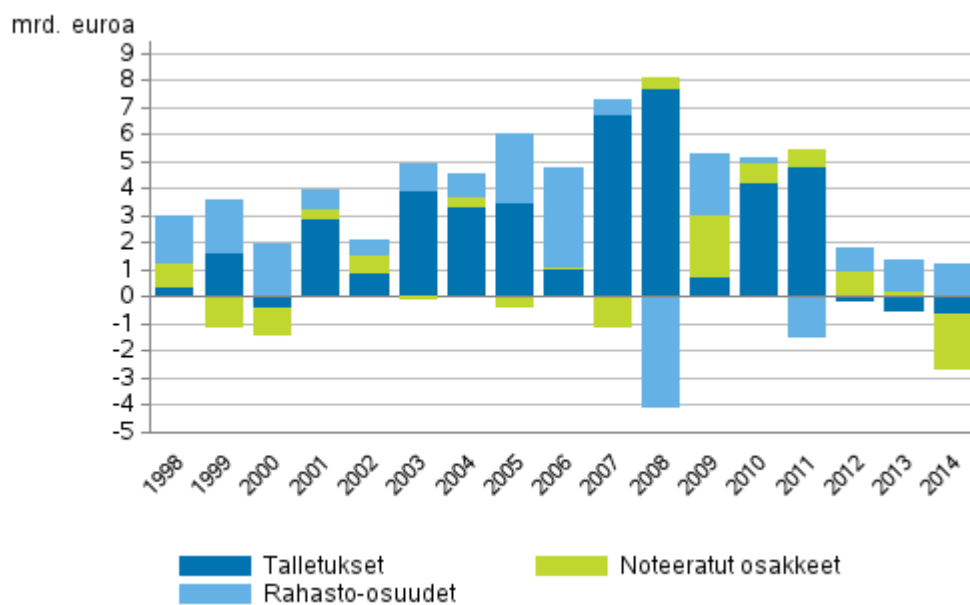
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat

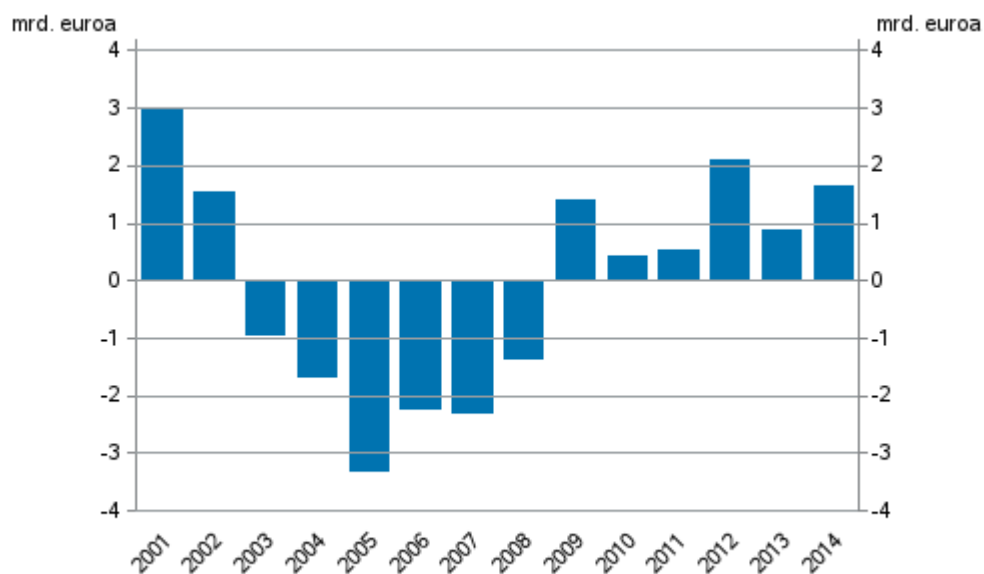
Liitekuvio 2. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos

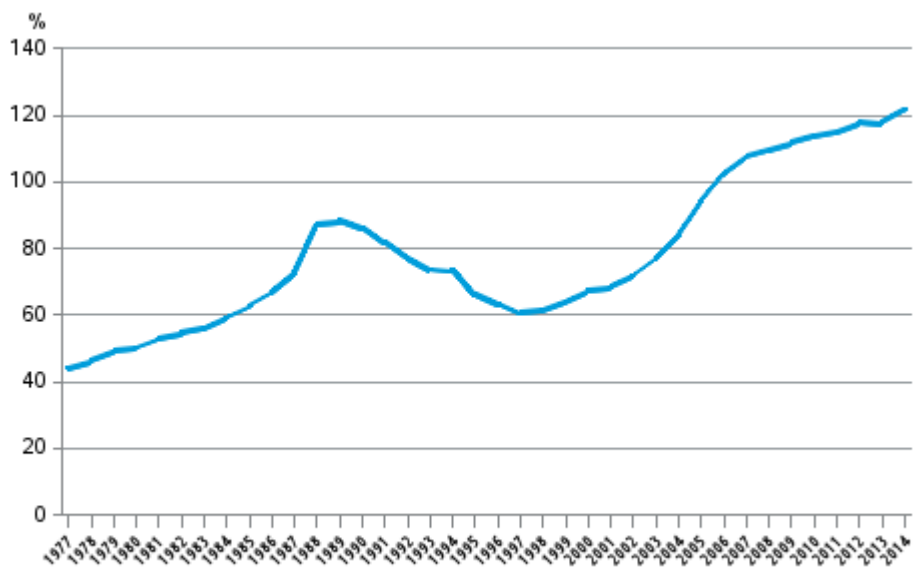
Liitekuvio 3. Kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin

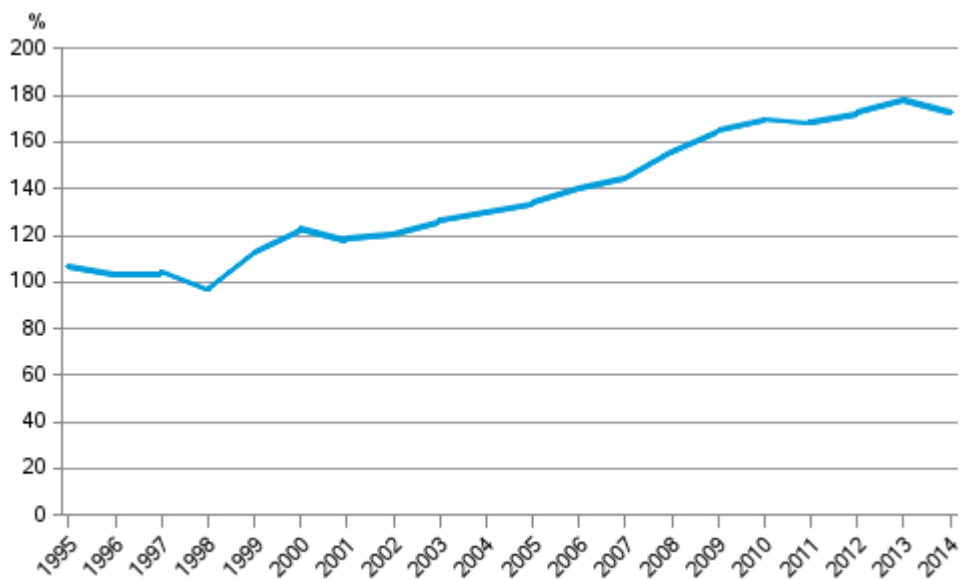
Liitekuvio 4. Yritysten noteerattujen osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut

Liitekuvio 5. Kotitalouksien velkaantumisaste

Liitekuvio 6. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

Liitekuvio 7. Kotitalouksien rahoitusvarat ja velat, muut varat sekä nettovarot

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset. Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskuksessa laaditaan rahoitustilinpidon lisäksi erillistä julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa.

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa. Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012).

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (EKP/2013/24). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseen (549/2013) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämishjelmaan.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen arvopaperisalkun rakenne ja sijoitusrahastojen rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Suomen Pankki laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaatsektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvo-osuusrekisteri

Noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Euroclear Finland Oy:n ylläpitämän arvo-osuusrekisterin tietoja. Rekisteristä saadaan neljännesvuosittain kunkin arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakesarjan sektorikohtaiset omistukset kappaleittain sekä osakkeiden kurssit neljänneksen lopussa.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusseuranta- ja tilinpäätöstiedot

Finanssivalvonta (Fiva) kerää tietoja vakuutuslaitosten sijoituksista neljännesvuosittain ja tilinpäätöstiedoista vuosittain. Aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävin tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositasoista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin kuukausittain julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta vaateittain ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Tilaston tietoja käytetään sekä rahoitustilinpidon että julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon lähteaineistona

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama Kuntien ja kuntayhtymien taloustilasto, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidon laadinnassa.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen pää tietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia eivätkä siten ole käytettävissä rahoitustilinpidon uusimpien neljännesten laskentaan.

Edellä mainittujen tärkeimpien tietolähteiden lisäksi täydentävinä tietoina ja vertailussa käytetään Tilastokeskuksen luottokantatilastoa, Tilastokeskuksen virati-aineistoa, Suomen Pankin arvopaperiaineistoa ja Työeläkevakuuttajien (TELA) sijoitusseurantakyselyä.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähteaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummaa). Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Täten lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoa on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali-)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit tasapainotetaan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Rahoitustilinpidoon vuositiedot julkaistaan noin 9 kuukauden viiveellä syyskuussa. Vuositietojen laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa. Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjajorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT2010 mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT2010 mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidoon sekä kansallisia rahoitustilinpidoon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidoon vuodesta 1995 alkavien aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset voivat myös vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970-1994 tase-aikasarjat poikkeavat EKT2010:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutus säästöjä ja muita vakuutusvaroja ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Johdannaisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.8) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.128)
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11)
- Sektori S124+S125+S126 sisältää myös muut luottolaitokset kuin pankit.
- Vuosina 1970-1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen

7. Eheys ja yhtenäisyys

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot ja vuositiedot laaditaan samassa prosessissa ja ne ovat keskenään täysin yhtenevät.

Tilastokeskus laatii ja julkaisee julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitotilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito. Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekästä.

Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekästä.

Lisätietoja

Peter Parkkonen 029 551 2571
Vastaavan tilastojohtajan
sijainen:
Mari Ylä-Jarkko

rahoitus.tilinpito@stat.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)